

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Slovenská populace Prahy

Autor práce: Matej Martinák

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Cíle práce jsou jasně definované a relevantní vzhledem k tématu práce. Hlavním cílem této práce je popsat a interpretovat historický vývoj a zejména současný stav slovenského obyvatelstva Prahy a jeho sociální struktury a rozmístění v území. Současně si autor klade za cíl kritickou reflexi zdrojů statistických dat o slovenské populaci, kterou zdůvodňuje rozporem jak mezi statistickými výstupy navzájem, tak i rozporem mezi deklarovanými statistickými výstupy na straně jedné, a vnímáním a percepce početnosti Slováků v Praze na straně druhé. Tento cíl s ohledem na velice problematické statistické podchytení této problematiky (dané historickým vývojem, inkluzivitou, jazykovou a kulturní blízkostí, specifickým bilaterálním vztahům zapracovaným v legislativě, aj) shledávám na úrovni bakalářské práce jako velice ambiciózní. Zároveň se autorovy podařilo výběrem tématu nalézt prázdné místo geografického poznávání, což práci přidává na relevantnosti. Práce svým obsahem těmto cílům odpovídá.

Práce s literaturou

Práce s literaturou je na velmi dobré úrovni, autor navazuje na empiricky i teoreticky zaměřenou literaturu jak domácí i zahraniční provenience. Zahraniční literatura je použita zejména v teoretické části a v rámci ní pak v popisu historických souvislostí vývoje teoretických směrů, které autor používá dále v práci. V empirické části pak převládá literatura domácí provenience, což je z ohledem na téma práce zcela logické. Jediná výtku se týká s. 24 a 25, kde autor obsahově zcela zdárně a v kontextu pracuje s několika legislativními normami upravujícími pravidla udělování občanství. Ovšem tyto uvádí pouze jako poznámku pod čarou a ve výčtu literatury ani dalších zdrojů práce se již tyto zdroje nenachází.

Metodika práce

Metodika práce je zaměřená na explanaci velice široce pojaté datové základny a její kritické reflexe. Ačkoli zde kromě lokalizačního kvocientu absentují pokročilejší metody zpracování, autor se opakovaně vrací k problematice vypovídající schopnosti jednotlivých zdrojů dat a věnuje mu značný prostor. V tomto kontextu snahy o podrobnou reflexi považuji převahu deskripčních zpracování za dostatečné, zejména s ohledem na jednodušnost, přehlednost a naplnění vytyčených cílů práce.

Analytická část práce

Práce přináší poměrně široký záběr zpracování kvantitativních dat a jejich vizualizací (včetně těch

kartografických) s cílem odhalit prostorové a strukturální diference a explanační faktory vývojových tendencí slovenské populace v Praze a Česku. Práce se snaží o explanaci jednotlivých zjištění a uvádí je v kontext. Analytickou část práce považuji za zdařilou.

Závěry práce

Závěry práce jsou jasně formulovány a diskutovány. Poněkud schází diskuze v kontextu relevantní literatury představené v úvodních kapitolách práce. Celkově závěry naplňují stanovené cíle předkládané práce.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář

Předložená bakalářská práce obsahuje 60 stran. Bakalářská práce je rozvržena do 5 kapitol a její struktura je logická. Seznam literatury je přiměřený obsahu. Předložená práce splňuje všechny požadavky na formální úpravu bakalářských prací i na její věcný obsah. Nespornou předností práce je snaha o kritickou reflexi validity statických zdrojů dat o jevu, kterého statická podchytilnost je s ohledem na historický vývoj mimořádně problematická, což autor čteně diskutuje.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Přednosti této práce nesporně převažují nad jejími nedostatky, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Hodnotím ji známkou:

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Autor se práci zaměřuje na slovenskou populaci optikou jednoduše homogenní entity a při svých explanačních opomíjí fakt, že Slovensko je multinárodnostním i multiliguálním státem. V některých částech práce (např. s 36 – 37), pak zaměřuje svojí pozornost na diskusi o tom, který ze statistických indikátorů (občanství, národnost, jazyk) je vhodnějším k užití, diskutuje jejich odchylky a dostává se k závěru, že odchylky mohou být způsobené mj. inkluzí části slovenské populace do populace domácí. Ačkoli s tímto závěrem souzním, mám za to, že není jediným a je dosti možné, že ani primárním vezmeme-li v potaz národnostní a jazykové složení slovenského obyvatelstva. Proč autor tento fakt opomíjí a nezahrnuje ho v patřičných částech práce jako explanační faktor při

srovnání statistik postavených na indikátorech občanství, národnost, jazyk?

Druhý dotaz směřují k části práce na straně 25, kde autor velice zdárně vyzdvihuje legislativní normy, které měli vliv na udělování státních občanství. Konkrétně pojednává mj. o slovenském Zákonu č. 250/2010 Z. Z., který zpřísnil podmínky dvojího občanství, konkrétně, jak autor sám zdárně uvádí, ztráty slovenského občanství při přijetí cizího státního občanství. Tento zákon v dané době budil značné kontroverze, jednak z hlediska diskutabilní ústavnosti a jednak proto, že byl reakcí na legislativní úpravu v Maďarsku, která mj. maďarské menšině na Slovensku zjednodušovala přijetí maďarského občanství, s čehož měla značná část slovenské politické reprezentace obavy, a proto zavedla tuto restrikcí. S ohledem na to, že tato restrikce přestala platit v roce 2022 (což autor taktéž uvádí), bylo by za hodno posoudit z dostupné statistiky, zda skutečně tento zákon vedl k tomu, že slovenská populace žádala o jiné (tedy i české) občanství v letech 2010-2022 méně, či nikoli?

Datum: 20. 05. 2023

Autor posudku: RNDr. Peter Svoboda, Ph.D.

Podpis: